

Positionpaper voor het rondetafelgesprek post-COVID/PAIS van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer op 26 oktober 2026

Het sociale vangnet van de ziektewet, WIA en Wajong moet er ook zijn voor mensen met een PAIS

Veel mensen met een PAIS kunnen niet meer (volledig) werken en kampen met ernstige financiële problemen. Instanties zoals het UWV beschikken vaak over onvoldoende PAIS-expertise. Patiënten hebben te maken met onbegrip, gebrek aan erkenning en onterechte uitsluiting van voorzieningen en uitkeringen. Om dit tegen te gaan is concrete actie nodig.

Wij zijn blij met de (h)erkenning hiervan door de Tweede Kamer. Die blijkt uit een aantal op 29 januari 2026 aangenomen moties van de leden Bushoff en Van Brenk en Bikker en de al veel eerder aangenomen Motie Van Kent. Deze moties vragen om:

- toegang tot het sociaal vangnet voor mensen met PAIS te verbeteren (25295, nr. 2244);
- expliciete aandacht in het beleid voor de gevolgen voor de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en de kennispositie van artsen en keuringsartsen van het UWV inzake PAIS (25295, nr. 2257);
- een UWV-protocol om ziektes zoals long covid, ME/CVS, Lyme en Q-koorts door het UWV bij keuringen in het kader van de Ziektewet en de WIA te erkennen en serieus te nemen (26448, nr. 674).

Maatregelen om de daadwerkelijke toegang tot het sociale vangnet van de WIA en de Wajong van mensen met een PAIS te verbeteren, zoals de motie Bushoff vraagt, zijn echter uitgebleven. Ter uitvoering van de motie Van Kent is een aantal acties toegezegd die bij kunnen dragen aan het verbeteren van de kennispositie inzake PAIS van artsen van het UWV, waar ook de motie Van Brenk/Bikker om vraagt.

Tot nu heeft de motie Van Kent slechts tot twee concrete acties geleid: een UWV-memo en een NVVG-handreiking voor verzekeringsartsen, beide alleen over long covid. Bij de ontwikkeling daarvan zijn de patiëntenorganisaties niet betrokken, terwijl dat in de motie Van Kent wel was gevraagd en is toegezegd.

Concrete acties blijven uit

Het UWV heeft in 2024 eenmalig een scholing voor UWV-artsen georganiseerd over Long Covid. Daarmee is het kennisgebrek ook m.b.t. Long Covid nog niet weggenomen. Het proces voor de overige punten op de actielijst ter uitvoering van deze motie stagneert. Dat blijkt onder andere uit het volgende:

- Organisatie door het UWV van scholing van verzekeringsartsen over ME/CVS, langdurige klachten na Lyme, QVS en andere PAIS is uitgebleven.
- De UWV-richtlijn voor het vaststellen van een verminderde duurbelastbaarheid (Standaard duurbelastbaarheid in Arbeid) gaat nog steeds uit van de aanname dat iemand, die op één dag een bepaald aantal uren kan werken, dat ook op alle volgende werkdagen kan. Dit is in strijd met de wetenschap en houdt geen rekening met de kennis over PAIS waarbij post-exertionele malaise (PEM), zeker worden na inspanning, een belangrijke rol speelt.
- Nog steeds moeten mensen met een PAIS slopende juridisch procedures voeren voor de erkenning dat zij niet of maar een beperkt aantal uren kunnen werken.

Als rechtbanken fouten van het UWV vervolgens rechtzetten gaat het UWV niet over tot herstel van dezelfde fouten in andere gevallen.

Moties Bushoff, Van Brenk/Bikker en Van Kent niet uitgevoerd

In de Kamerbrief van 17 juni 2026 stelt minister Hermans dat aan de moties van Bushoff en Van Brenk/Bikker tegemoet is gekomen (4384821-1098367-IZB). Wij constateren dat dit niet het geval is. Ondanks het gebrek aan actie heeft de toenmalig minister van SZW in haar brief van 17 november 2025 (TK 26448, nr. 856) gesteld dat de motie Van Kent is uitgevoerd. Naar aanleiding van de recente moties van Bushoff, Van Brenk en Bikker zijn ook geen nieuwe initiatieven genomen. Deze moties kunnen en mogen daarom niet als uitgevoerd beschouwd worden.

Informatie- en advieslijn: niet over Ziektewet, WIA, Wajong, Participatiewet?

Minister Hermans kondigt in haar brief een informatie- en advieslijn aan bij Het Juiste Loket voor mensen met een PAIS. Bij de genoemde onderwerpen voor advies ontbreken de Ziektewet, WIA, Wajong en Participatiewet. Op dit moment vallen deze onderwerpen ook niet onder de dienstverlening van Het Juiste Loket. Mensen met een PAIS hebben juist op deze gebieden vaak dringend ondersteuning nodig. Naast een informatielijn is bovendien vaak intensievere ondersteuning nodig, bijvoorbeeld in de vorm van in PAIS gespecialiseerde casemanagers.

Voor mensen met een PAIS bepaalt de kwaliteit van hun arbeidsongeschiktheidsbeoordeling hun bestaanszekerheid, hun inkomen, hun toegang tot ondersteuning en hun herstelkansen. Zolang richtlijnen en kennis bij beoordelaars ontbreken of verouderd zijn, lopen patiënten het grote risico op een onjuiste beoordeling. Wij horen van hen dat hun beperkingen worden onderschat en dat hun kans op herstel onrealistisch positief wordt ingeschat. Zij vallen daardoor vaak buiten het vangnet van de sociale zekerheid. Langdurige bezwaar- en beroepsprocedures vormen een extra belasting van hun gezondheid en zijn vaak niet eens haalbaar. Wij begrijpen dan ook niet waarom de minister in haar brief concludeert *'dat het sociaal vangnet toegankelijk is en blijft voor mensen met PAIS'*.

Wat Kamerleden kunnen doen is: Aan de ministers van VWS en SZW vragen om een overzicht van concrete maatregelen ter uitvoering van de genoemde moties en aandringen op aanvullende maatregelen zoals:

- scholing van UWV-artsen op het gebied van alle PAIS;
- spoedige aanpassing van de Standaard duurbelastbaarheid in Arbeid met inachtneming van de kennis over de verschillende PAIS;
- herstellen op basis van de kennis over PAIS van fouten bij de beoordeling voor Ziektewet, WIA of Wajong;
- een informatie- en advieslijn die toegerust is voor de complexe problemen van mensen met een PAIS bij de Ziektewet, WIA, Wajong en Participatiewet;
- een duidelijke tijdlijn voor de nog uit te voeren maatregelen.

Nadere Toelichting

Namens de Initiatiefgroep Motie Van Kent is Ynske Jansen, voorzitter van de Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid, bereid het bovenstaande nader toe te lichten:

y.jansen@steungroep.nl

19 oktober 2026

Initiatiefgroep Motie Van Kent (bestaande uit [Long Covid Nederland](#), [Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid](#), [Q-uestion](#), [Lymevereniging](#))